

Benchmarkonderzoek: Hoe presteert Port of Moerdijk op het gebied van veiligheid in vergelijking tot soortgelijke havens?

Van januari 2024 tot en met juni 2024 heeft een stagiair van Kappetijn Safety Specialists een benchmarkonderzoek uitgevoerd voor Port of Moerdijk. Het onderzoek richtte zich op de centrale vraag: *‘Hoe presteert Port of Moerdijk op het gebied van veiligheid, op veiligheidsthema’s en (meetbare) aspecten in vergelijking tot soortgelijke havens?’*. Om deze vraag te beantwoorden werd gefocust op een verschillende deelaspecten, waaronder selectie(criteria) voor vergelijkbare havengebieden, Europese en nationale veiligheidsthema’s en relevante thema’s bij benchmarkpartners en Port of Moerdijk.

Voor een gedegen onderzoek werd het selecteren van vergelijkbare havengebieden in Noordwest-Europa als voorwaarde gesteld. De selectie van relevante havens gebeurde op basis van factoren zoals oppervlakte (hectares), industriële functie, scheepvaart en goederenoverslag. Deze vergelijkingscriteria werden per haven geëvalueerd volgens een beoordelingsmethodiek met een wegingsschaal en bandbreedte. Uit een vooronderzoek naar 20 havens (uit Nederland en de Hamburg-Le Havre Range) zijn vier relevante havens geselecteerd: Groningen Seaports, duisport (Duisburg, Duitsland), Port of Antwerp-Bruges en HAROPA PORT (Le Havre, Rouen en Parijs).

Op Europees en nationaal niveau werd onderzoek gedaan naar havenstrategieën. Europese thema’s omvatten veiligheid, cyberbeveiliging, digitalisering, sabotage, energietransitie en innovatie. Nationaal richten Nederland en Duitsland zich op maritieme en digitale veiligheid, klimaatadaptatie en criminaliteit; Frankrijk op digitale en ecologische transitie; en België op cyberveiligheid en samenwerking. Energietransitie, digitale veiligheid, klimaatverandering en samenwerking blijken veelvoorkomende veiligheidsthema’s.

Een aantal van deze specifieke veiligheidsthema’s zijn toe te wijzen aan de benchmarkpartners, maar er zijn ook lokale veiligheidskwesties. Groningen Seaports, duisport en HAROPA PORT richten zich op weerbaarheid tegen cyberdreigingen en klimaatadaptatie. Daarnaast focussen Groningen Seaports en duisport op nautische veiligheid en geopolitieke verhoudingen, terwijl duisport en Port of Antwerp-Bruges de fysieke havenveiligheid versterken. HAROPA PORT en Port of Antwerp-Bruges leggen de nadruk op samenwerking met overheidsinstanties.

Port of Moerdijk focust op veiligheidsthema’s als havenveiligheid, aanpak van ondermijning en veiligheid in de openbare ruimte, zowel op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Binnen deze thema’s liggen accenten op (1) technologie en voorzieningen, (2) informatiemanagement, (3) samenwerking en allianties en (4) toezicht en contact. Op basis van deze indicatoren worden acties en projecten geïdentificeerd en beoordeeld op effectiviteit en efficiëntie. De activiteiten worden gemonitord, geëvalueerd en verbeterd. Port of Moerdijk zet in de toekomst in op een data-gedreven benadering om een hoog veiligheidsniveau te garanderen en haar veiligheidsambities waar te maken.

In het kader van deze ambities investeert Port of Moerdijk in technologische voorzieningen en werkt het havenbedrijf met een nautisch veiligheidsmanagementsysteem om risicogericht om te gaan met nautische dreigingen. Daarnaast zorgt de Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk voor de beveiliging van het gehele haven- en industrierrein.

De benchmark heeft waardevolle inzichten opgeleverd binnen drie thema's.

1. Havenveiligheid

De benchmark laat zien dat verschillende havenbedrijven gebruikmaken van publiek-private samenwerkingen op diverse thema's, zoals cyberweerbaarheid, beveiliging en brandweezorg. Er worden investeringen gedaan in technologieën zoals AIS en communicatiesystemen. Drones en camera's spelen een steeds grotere rol in het kader van havenveiligheid, waarbij technologische ontwikkelingen van groot belang zijn.

2. Ondernijning

Proactieve en preventieve maatregelen worden genomen om risico's te identificeren en te verminderen, waaronder samenwerking tegen drugsmokkel en het screenen van reisdocumenten bij cruiseterminals volgens protocollen. Daarnaast wordt CO2-detectie gebruikt om mensensmokkel tegen te gaan, bijvoorbeeld voor het opsporen van personen in containers.

3. Veiligheid in de openbare ruimte

Er zijn diverse nationale en bovenregionale samenwerkingen. In veel havens worden meldingsapps ingezet of ontwikkeld en verschuift de verantwoordelijkheid voor veiligheid van individueel naar gezamenlijk.

Dit korte en verkennende benchmarkonderzoek biedt inspirerende voorbeelden en vormt de basis voor verdere, diepgaande analyses.